

F O A I E

pentru

MINTE, INIMA și LITERATURA.

No. 16.

Dumineca 14. Aprilie.

1840.

ЇДЕЇ РАПСОДИЧЕ.

3.

ПЪМЪНТЪА.

ПЪМЪНТЪА САЪ АЪМЪКЪ НОВАСТЪРЪ ЕСТЕ ЪН ГЛОБ МАРЕ ДЕ 5,400 ДЕ МІЛЕ АН АНКЪН-ЦІЪРАРЕ. СЕ НЪМЪРЪ ПЪМЪНТЪА АНТРЕ ПЛА-НЕТЕЛЕ СІСТЕМЕЇ СОЛАРЕ НОВАЪ КЪНОСКЪТЕ, ШІ ЕСТЕ АН АНДЕПЪРТАРЕ ДЕЛА СОАРЕ А ТРЕІЛЪКЪ. АРЕ ШІ ЪН САТЕЛІТЪ, КАРЕ ПЕЛЖН-ГЪЗ ДЖЕСА СЕ АНТОАРЧЕ, ШІ СЕ НЪМЪКЪЩЕ ПЪНА. АЧЕАСТА АРЕ МАРЕ ІНФЛЪКЪ АН ПЪМЪНТЪА НОВАСТЪРЪ ДЕСПРЕ КАРЕ МАЇ ЛА ВА-ЛЕ СЕ ВА АТІНЦЕ. — ПРИКЪМ ТОТ ЧЕ ВЕ-ДЕМ ПЕ ПЪМЪНТЪ ЕСТЕ ФЪКЪТ ДІН ГЛОБЪ-РЕЛЕ, ШІ ФІІНДЪ КЪ НЪМАЇ ТРЪПЪРІЛЕ ПІКЪ-РЪТОАРЕ АЪ АНЪШІРЪКЪ А СЕ ФОРМА АН ГЛО-БЪРІ, ШІ ГЛОБОРЕЛЕ (ПІКЪТЪРІ) АША ЪРМЪ-ЗЪ, КЪМЪКЪ ШІ МАСА АЧЕАСТА МАРЕ А ПЪ-МЪНТЪАЪНІ НОВАСТЪРЪ, ШІ А ТЪТЪРОР ТРЪПЪРІ-ЛОР ЧЕРЕШІ (СТЪЛЕЛОР СОАРЕАЪНІ, АЪНЕЇ) ВЪНД-ВА ДІН ТРЪПЪРІ ПІКЪРЪТОАРЕ ТРЕБЪЕ СЪ СЕ ФІЕ НЪСКЪТЪ.

— КЪМ САЪ НЪСКЪТЪ АЪМЪКЪ НОВАСТЪРЪ, ШІ КЪМ СЕ АНТОАРЧЕ, САЪ АНЪПЪРЪКЪЩЕ

ДЖЕСА ПЕ АНЖЪЗЪ ЦЪНТА СА СОАРЕЛЕ ШЦА, ЛАС АЛТЪНІ КОНДЕЇЪ А ДЕСКРІЕ*) ЕЪ АЧЕА ВОЇЪ СЕ ВОРБЕСКЪ НЪМАЇ ДЕСПРЕ ТРЪПЪРІЛЕ, КАРЕ ЛЕ ВЕДЕМ ПЕ ПЪМЪНТЪА НОВАСТЪРЪ.

ШІ АЧЕСТЪКЪ СЪНТЪ ДЕ ДЪЪЗ ПЛАЕЪ, АДЕКЪЗЪ: АНОРГАНІЧЕ САЪ МОАРТЕ, ШІ ОРГА-НИЧЕ, САЪ ВІЇ. АЧЕСТЪКЪ ДЕ ПЕ ЪРМЪЗЪ ІАРЪМІ СЕ АН ПАРТЪ АН ВЕЦЕТАБІЛЕ ШІ АН АНІМАЛЕ. КАРЕ ЕСТЕ ДЕОСЕВІРЪКЪ АНТРЕ ТРЪПЪРІЛЕ ВЕЦЕТАБІЛЕ, ШІ АНІМАЛЕ ЕСТЕ ГРЕЪ А ХОТЪРЪ ФІІНДЪ АМЪНДОАЪ ВІЇ. НАТЪРА-ЛІЩІЇ ІЕАЪ МІШКАРЪКЪ ДЕ ВОІЕ, ШІ СІМ-ЦІРЪКЪ, ПЕНТЪРЪ АЧЕА АН ВОРБА ДЕ ОБЩЕ НЪМАЇ АЧЕЛЪКЪ ТРЪПЪРІ СЕ НЪМЕСКЪ ВІЇ, КАРЕ СІМЦЕСКЪ ШІ СЕ МІШКЪЗЪ ДЕ ВОІЕ. АЧЕАСТА АН-ПЪРЦІРЕ А ТРЪПЪРІЛОР ФАЧЕ АН ІСТОРИА НАТЪРІЇ ТРЕЇ АНПЪРЦІРІ ПЕ ПЪМЪНТЪА НО-

*) ФОВАРТЕ АМЪСЪРАТЪ МІ СЪ ВЪДЪ АЧЕА А ПРОВОКА ПЕ ЛІТЕРАЦІЇ НОВАСТЪРІ А ДА О СЪКЪР-ТЪ, АНЪСЪ ПОПЪЛАРЕ ДЕСКРІРЕ А СІСТЕМІЇ СОЛАРЕ, АДЕКЪЗЪ: А ДЕСКРІЕ ПЪТІНЦА КЪМЪКЪ ШІ АЧЕСТЪКЪ ТРЪПЪРІ ЧЕРЕШІ СЪНТЪ ДЕ ФІІН-ЦЕ ВІЇ АЪКЪТЪТЕ, ЧЕ НАТЪРЪ ПОТЪ ВЪКЪ АЧЕ-ЛЪКЪ ФІІНЦЕ, ШІ ПЕНТЪРЪ ЧЕ НЪ ПОАТЕ ФІ НАТЪРА ШІ ОРГАНИЗАЦІА ЛОР КА ШІ, А НОВА-СТЪРЪ Ш. Ч. Л.

стрѣ, адекз: амперзіа мінералз, ве-
цетавіалз, ші анімалз.

АМПЕРЗІА МІНЕРАЛЪ.

Ачѣста кѣпрінде ан сіне ачѣлѣ трѣ-
пѣрї пзмжнтѣцї, каре нічї нѣ сімтѣ, нічї
се мішкз де воїе. Се деосѣвѣще де трѣ-
пѣрїле амперзіей вецетавіале прїн ачїа,
кзчї трѣпѣрїле мінерале нѣ креск дїн лѣ-
знтрѣ, саз прїн прїмірѣ хранїї, чї нѣмаї
дїн афарз прїн адѣнарѣ пзрцілор алкз-
тѣтоаре, каре прїн осѣбіте процесѣрї натѣ-
рале креск шї се мзреск. Ачѣста амперз-
ціе се ампарте ан патрѣ цїнѣтрї, саз
ан патрѣ класе адекз 1. ан петрїї шї
пзмжнтѣрї, 2. ан сѣрѣрї 3. ан
анфлзкзрѣтоаре 4. ан метале.
— Чѣле дїн тѣї ле пѣтем нѣмі скїлетѣ
амперзіей ачѣціа. а доїлѣ ѣмезлїле шї
корнѣ єї, а трїлѣ сжнчѣле шї кзлѣѣра,
їарз а патрѣлѣ нервії, —

Класа 1. Петрїле шї пзмжнтѣрїле сжнт
де ноз цѣнѣрї. адекз; 1. цѣнѣл дїа-
мантѣлѣ кѣ спеціа оа дїамантѣл.
Ачѣста єсте антре тоате трѣпѣрїле пзм-
жнтѣлѣ маї таре. ан фок арде шї се
містѣїащѣ. — ачѣста трѣп пзмжнтѣск єсте
чѣл маї прецїт пе лѣме. Прецѣ лѣї а-
тѣрнз 1, дела колоаре. Чѣл алѣ ка
неоа єсте чѣл маї скѣмп, апої кам гал-
бен, саз кам верде, маї пѣцін прецїт є-
сте чѣл кам рошѣ, (рѣїнѣ) саз албастрѣ,
шї маї пѣцін чѣл анѣнѣкос галбен, мо-
хоржт, аша шї чѣл негрѣ, б. дела кѣр-
цѣнїа лѣї с. дела отрѣлѣчїреа лѣї
д. дела мзрїмеа лѣї. Кѣ кѣт єсте ѣн
дїамант маї марѣ, кѣ атѣта єсте шї маї

скѣмп. Прецѣ дїамантѣлѣ се хотѣрѣще
прїн каратѣрї (ѣн карат арѣ 4 грѣѣн-
це) антрѣ ачѣст кїп: се мзѣрѣ дїаман-
тѣл, ка се цїм кѣте каратѣрїї траѣе, кѣт
мѣ ачѣста дѣма сѣ се мѣлїплїчѣзз
прїн сѣма карѣ ѣн карат ар фї врѣднїк,
продѣктѣл дїн ачѣстѣ мѣлїплїкаціе іа-
рзшї трѣвѣе амѣлїт кѣ сѣма карацілор;
шї продѣктѣ дїн а доа амѣлїре не ба-
арѣта прецѣл дїамантѣлѣ, п. є. дѣкз
ѣн дїамант ар авѣ, патрѣ каратѣрї, шї
ѣн карат сар сѣї ла 50 де талерї, прецѣ
дїамантѣлѣ де патрѣ караці сар сѣї ла
800 де талерї 4. $X 50 = 200$ $X 4 = 800$.
Анѣз ан дїамантѣрї маї фрѣмоасе шї кѣ
мѣлїт маї марї, прецѣ шї маї мѣлїт сѣ сѣе.
Дїамантѣл полїт (неѣзїт) арѣ деосѣбіте
нѣме, преѣм: брїліант, жѣмѣтате
де брїліант, роса ш. а.

Чѣле маї марї шї маї прецїте дїа-
мантѣрї сжнт:

1. дїамантѣл крѣа (неѣзїт) каре
лаѣ авѣт країѣл Порѣгалїей 1,680 де ка-
раці грѣѣ, шї прецїт ан 224 де мїліоне
фѣнцї стерлінг, саз пѣнз ла 2,240 де
мїліоане де фїорїнї ан арїнт банї де аї
ноѣрї.

2. дїамантѣл амператѣлѣ тѣреск
роса 279 $\frac{1}{10}$ караці грѣѣ, шї прецїт ла
3,907,759 де талерї.

3 дїамантѣл ан скїптрѣл амператѣлѣ
рѣсеск 194 $\frac{3}{4}$ де караці грѣѣ, єсте кѣм-
пѣрат кѣ 450,000 де рѣблѣ. Аннз о
пензїе де 4,000 де рѣблѣ ан тоатѣ вїа-
ца вжнзѣторѣлѣї,

4. дїамантѣл амператѣлѣ Авѣстрїей
139 $\frac{1}{4}$ де караці грѣѣ шї прецїт ла 800,000
де талерї.

5. дїамантѣл Пїт, саз рѣчѣнт нѣ-
мїт, прецїт ла 2 мїліоане де талерї.

2лѣ Ценѣл чіркониѣлѣ кѣ 2 спеції, 3лѣ Ценѣл кременії кѣ 91 де спеції шї маї мѣлте варіетцїї, антре каре де кзпетеніе сжнт рѣкінѣ тѣпазѣ, сма-рагаѣ, аполѣ, калчедонѣл, сафі-рѣ, аметістѣ. etc. 4лѣ Ценѣл ар-гілеї саѣ а гліеї кѣ 31 де спеції шї маї мѣлте варіетцїї, де кзпетеніе сжнт порцеланѣ, лѣтѣ, шї ішетѣ 5. Ценѣл мочнезіеї кѣ 18 спеції, шї кѣ мѣлте варіетцїї, де кзпетеніе сжнт ма-гнезіа, спѣма де маре, серпентінѣ. 6лѣ Ценѣл варѣлѣ кѣ 26 де спеції шї маї мѣлте варіетцїї, де кзпетеніе сжнт варѣ мarmorѣ гіпсѣ, шї крета. 7лѣ Ценѣл варітеї (пзмжнт грѣѣ) кѣ доз спеції шї маї мѣлте варіетцїї. 8лѣ Ценѣл стрончіеї кѣ 2 спеції, шї врео-кѣтева варіетцїї. 9лѣ Ценѣл холі-стеї кѣ 0 спеціе. Пзмжнтѣл ачеста ціне ѣн міжлок антре саре, шї антре пзмжнт. Се антревѣнцѣзз ла мзіестрії, мещешѣ-рѣ, ан медічінѣ, шї спре лѣкс.

Класа II. Сзрѣрїлѣ сжнт де патрѣ фелѣрї, адекз: кзрѣѣноасе п. ѣ. ал-калі де мінере, салїтроасе п. ѣ. салїтрѣ. Мѣрате п. ѣ. сарѣ де обще, шї нїшадорѣ (салміак). Пѣчіоса п. ѣ. сарѣ лѣї Глаѣбер, сарѣ амарѣ. — Се антре-вѣнцѣзз ан мжнкзрї ан економїї, теѣ-нологїе, іарѣ маї вѣртос ан медічінѣ.

Класа III. Анфлѣкзтоареле кѣпрїнд ан сіне патрѣ ценѣрї, адекз: 1. пѣчіо-са, саѣ сѣмпорѣл кѣ шасе варіетцїї, 2. Бітѣмінеле саѣ пѣнѣра кѣ шасе спеції, шї маї мѣлте варіетцїї, де кзпе-теніе сжнт кзрѣѣнїї де пеатрѣ. 3. Графіта кѣ треї спеції, шї врео кѣте-ва варіетцїї. 4. Рѣшїна кѣ доз спеції антре каре нѣмзрѣм сѣкчїнѣл (чіклї-

карѣ) каре іарѣшї єсте де доз фелѣрї алѣ шї галбїн. — Се антревѣнцѣ ачестѣ трѣпѣрї ан месерїї, ан медічїнѣ, ла фа-вріче, вапоаре, шї спре лѣкс.

Класа VI. Металеле каре сжнт 22 де ценѣрї, адекз: 1. Платїна. 2. Аѣ-рѣл єсте де треї фѣлѣрї. 3. Арѣнтѣл кѣ 10 спеції шї врео кѣтева варіетцїї. 4. Арѣнтѣл вїѣ кѣ 5 спеції шї маї мѣлте варіетцїї антре каре є цѣрнаворѣ. 5. Арама кѣ 24 де спеції шї маї мѣл-те варіетцїї. 6. Ферѣл кѣ 19 спеції шї маї мѣлте варіетцїї, антре каре се нѣмерѣ шї магнетѣл. 7. Плѣмѣл кѣ 10 спеції шї оаре кѣте варіетцїї, ан-тре каре є зѣмалѣл оларїлор. 8. Ко-сіторѣл (цінѣ) кѣ треї спеції. 9. Бі-смѣтѣл кѣ 4 спеції. 10. Зїнкѣ кѣ доз спеції шї маї мѣлте варіетцїї. 11. Антімонїѣ кѣ шасе спеції шї маї мѣл-те варіетцїї. 12. Теѣлѣрїѣ кѣ патрѣ спеції. 13. Магнезіѣ саѣ манганѣ кѣ 5 спеції, шї врео кѣтева варіетцїї. 14. Ніколѣ кѣ 3 спеції. 15. Коволѣл кѣ 7 спеції шї маї мѣлте варіетцїї. 16. Арсенїкѣ кѣ патрѣ спеції шї врео кѣ-тева варіетцїї. 17. Молївденѣ кѣ ѣна спеціе. 18. Шелїѣ кѣ доз спеції. 19. Мѣнаканѣл кѣ шепте спеції. 20. Ъра-нїѣ кѣ треї спеції, шї доз варіетцїї. 21. Хромїѣ кѣ доз спеції. 22. Черїѣ кѣ 0 спеціе.

Дїнтрѣ ачестѣ 21 де ценѣрї сжнт маї мѣлт саѣ маї пѣцін влѣції ноастре стрї-кзтоаре, (венїноасе) стрїкз трѣпѣл, шї ал топѣще. Маї кѣмплїт лѣкрѣ арсенїѣ, каре кѣ дѣрерї кржнчене ан скѣртѣ врѣме о-моарѣ. Чѣл маї фрїкос єсте плѣмѣл, кѣчї лѣкрѣ анчет, шї аскѣнс, ансѣ сігѣр. Оа-менї кѣ плѣмѣ отревїції пзтїмек де мѣлте

орї де отринсорї ла пантиче, гѣра де есте кѣм зичем квалісітз, апетїтѣ се пѣрде, трѣпѣла анчепе а се ѣска фѣрз а фї колнав. Шї аша кѣнд кѣноащем дѣшманѣла ачеста а трѣпѣлашї нострѣ ел атѣта не аѣ пѣгѣбіт, де анкѣрт тревѣе сѣ фїм жертфа лѣї. Анѣшї аѣрѣла, кѣрѣїа ної атѣта не анкїнѣм, есте чеа маї маре непрїетен трѣпѣлашї нострѣ, де шї де мѣате орї не скоате дїн тоате нѣказѣрїле. Ынѣла фѣрѣла, каре антоарче пѣмѣнтѣла, шї омоаре мїлоане де оаменї есте прїетен трѣпѣлашї нострѣ ла антѣрѣще, шї вѣртошеще. — Се антревїнѣз металеле пентрѣ банї, ан теѣнолоѣїе, шї економїе, іарѣ маї вѣрѣос ан медїнѣнѣ. Ынде кѣ алте трѣпѣрї местекате даѣ фелїѣрїмї де препарѣтѣрї, кѣ каре бїне антревїнѣцате не фологїм фоарте мѣат, ансѣ рѣѣ антревїнѣцате ажѣтѣ спре пѣрдерѣ шї скѣртарѣ вїеѣї ноастрѣ.

Др. Васїт.

Ana Boleyn.

(Оморѣреа еї.)

Ка жѣне де оптѣспреѣече анї се сѣї Ѣнрїк VIII. ан анѣла 1509 пе тронѣла англїей антре челе маї фѣрїчіте ампреѣїѣрѣрї. Ан патриоѣї се дещептарѣ челе маї фѣрѣмоасе нѣдїждї, вѣзѣнд, кѣмкѣ дѣпѣ домнїреа ачелѣї сѣгрїчїт, аспрѣ, шї препѣїторїѣ Ѣнрїк VII., кѣрма статѣлашї о апѣкѣ ѣн вѣрѣат, каре ера ѣнѣла дїнтре чеї маї фѣрѣмошї шї маї бїне фѣкѣѣї, слобода шї їнїмос ан борѣре, ан мерѣ шї ан ѣестѣрї, челе маї новїа кавалер ан ан-

глїа, анкѣмѣтѣтѣторїѣ, антрепрїнѣзѣторїѣ, фѣрѣ преѣет шї ѣшор ла конверсаѣїе.

Кѣмкѣ ачесте нѣдїждї нѣ се амплїнїрѣ, прїчина аѣ фост маї вѣрѣос фемеїле, де шї фѣрѣ бїна лор. Фѣрбїнтеле, вїѣла жѣне се арѣнка дїнтр'о вѣлтоаре а дефѣтѣрїлор антѣрѣалта, шї прїетїнї сѣї ѣїѣрѣ да амфокатеї шї їѣїї амфлѣкѣрѣрї але патїмїлор лѣї не ѣчетат нѣтрїре ноаѣ. Ан ал 18лѣ ан се кѣсѣорї дѣнѣла кѣ вѣдѣва де 20 шї 4 анї ремаѣсѣ де фрателе сѣѣ Арѣѣр, анѣме Катарїна дїн Драгонїа, фїла лѣї Фердїнанд а католикѣлашї шї а Ісабелїї. — Дѣпѣ оптѣспрече анї петрѣкѣѣї кѣ дѣнѣа, ан каре време нѣ іс'аѣ нѣскѣт де ла ел нїчї ѣн моѣеан де сѣкѣла вѣрѣвѣтѣск, пе кѣт се вѣщежеа фѣрѣмѣеѣа соѣїей сале, пе атѣта крѣскѣ деодатѣ шї а пої тот маї таре андоїала ан Ѣнрїк, оаре кѣсѣторїа кѣ небаѣта фрателѣї сѣѣ н'ар фї нелѣѣїѣтѣ? — Дѣѣовнїкѣла сѣѣ, кѣрѣїа аскѣнѣеле дорїрї а рїѣїї лї ера кѣносѣкѣте, нѣтрѣа шї маї мѣат неодїѣна ачестѣїа, шї де тоате пѣрѣїле се сїлеа шї алѣїї дїн фаворїѣї шї лїнгѣшїторї а тѣрнѣолеїѣ пе фок. Аша сѣпѣт ачѣла стеамѣт, Ѣнрїк се деѣпѣрѣї де Катарїна; ансѣ адевѣрата прїчїнѣ, каре ал неодїѣнеа пе ел аѣ фост кѣ тотѣла алта.

Ла кѣрѣеа реѣїнеї ера о дамѣ тїнѣрѣ, каре трѣѣеа окїї тѣтѣрор асѣпра са. Ва се кїема Ана Болен шї ера фїїка лѣї Сїр Томас Бален, а солѣлашї крѣїск; чеї дїн тѣї анї аї тїнерѣеї сале іаѣ петрѣкѣт ан Парїс. Ана се арѣтѣ ка о стеа деосїбіт стрѣлѣѣїтоаре ла кѣрѣеа реѣїнеї че мерѣеа амѣѣтрѣнїнд; фѣрѣмѣеѣа, їстеѣїмеа, ѣшѣрѣтатеа антѣрѣ а жѣдека шї антѣрѣ тоате апѣкѣтѣрїле сале, преѣѣм шї мѣл-

ТА СЕНІЕТАТЕ А ДУХУЛАЇ, ЧЕ ДА ТЪТЪРОР
ВОРВЕЛОР ШІ ЛЪКРЪРІЛОР ЕЇ ШН КОЛОРИТ ЗІМ-
ВІТОРІЪ, АЧЕСТЕ О КАРАКТЕРІЗА ПЕ ДЖНСА.
ТОЦІ О ІЪБЕА, АНСЪ НИЧІ ШНЪА НЪ СЕ ПЪ-
ТЕА ФЪЛІ, КЪ АР ФІ ІЪБІТ ДЕ ДЖНСА.

АНА ФЪСЕЕ КЪТЪВА ВРЕМЕ ЛА КЪРТЕА
РЕЦІНЕІ, ФЪРЪ КА ВЪРІК СЪ О ФІЕ ВЪЗЪТ.
ЧЕА ДІН ТЪІЕ А ЕЇ АНТЪАНІРЕ ФЪКЪ АСЪПРА
ЛЪІ ПАКЪТА АНТІПЪРІРЕ А ФЪМЪСЕЦІ, ДАР ФІ-
ІНДЪКЪ НИЧІ ОДАТЪ НЪАЪ ЦІЪТ, КЪМЪКЪ О ФЕМЕЕ А-
РЕ ШІ ДУХ ШІ ІНІМЪ, КЪ КАРЕ АНЪКЪ ПОАТЕ
РОБІ: АША ЧЕА ДІН ТЪІЪ ДІСКЪРС АЛ СЪЪ
КЪ АНА ЛАЪ СТЪЗЪТЪТ АДЖНЪ АН СЪ-
ФЪЛЕТ. ВА НЪАЪ АФЛАТ НІМІК ДІН АЧЕА ШМІЛІ-
ТЪ АІНГЪШІРЕ ШІ СЪПЪШЕРЕ, ДЕ КАРЕ АФЛА-
СЕ ПЪНЪ АТЪНЧІ ЛА ФЕМЕІЛЕ ПЕ КАРЕ АЕ АН-
ВРЕДНІЧІСЕ ДЕ А КЪЪТА АНТЪЪ А СА ТЪЪФІЕ
КЪ ХАРЪА СЪЪ АА ДЖНСЕЛЕ. ВЪРІК ФЪ КЪ-
ПРІНС ШІ ТРАС КЪТЪРЪ АНА ДЕ ШН СІМЦЕМЪНТ,
КАРЕ ЛЪІ ПЪНЪ АТЪНЧІ АІ ФЪСЕЕ КЪ ТО-
ТЪА СТЪЗІН. АША АЧЕСТЪ РІГЪ ДЕ АНІ ТРЕІ-
ЗЕЧІ ШІ ШАСЕ, СІМЦІ АКЪМА АЧЕЕА, ЧЕ СІМТЕ
ШН ЖЪНЕ АННАІНТЕ ДЕ АНЪА АЛ ДОАЪЗЕЧІЛЕА,
КЪНД АМОРЪА АІ ДЕКІДЕ МАІ АНТЪІЪ ЧЕ-
РІЪА СЪЪ. АНА СЕ ФЪКЪ ПЕ ВІІТОРІЪ ОБІЕ-
КЪТА ЧЕІ МАІ ФЕРЪІНТЕ А ЛЪІ ДОРІРІ, АН-
КЪТ СЪФЪЛЕТЪА НИЧІ ОДАТЪ НЪІ АНЧЕТА А
КЪЦЕТА ЛА АЧЕЕА. ВА АШІ ДЕСКОПЕРІ АЛЕ СА-
ЛЕ ДОРІРІ КАРДІНАЛАЪАЇ **Wolsey**, ФАВОРИ-
ТЪАЇ СЪЪ, КАРЕ ПРІН ПЪРТИНІРЕА СА ФЪ РІ-
ДІКАТ ДІН ПОПЪ СЪРАК ЛА ЧЕА ДІН ТЪІЪ
РАНГ АН СТАТ; ШІ АЧЕСТА, СЕ АРЪТЪ КА
ТОТДЕАЪНА, ПРЕАГАТА, А КОНФЪПТЪІ СПРЕ МЪА-
ЦЪМІРЕА ПОФТЕЛОР ЛЪІ ВЪРІК. — МАІ АНТЪІ
АНА БОЛЕН СЕ АМПРОТЪІ КЪ СЕРІОЗИТАТЕ ЛА
ТОАТЪ ЧЕРЕРЕА ЛОР ШІ МАІ ПЕ ШРМЪ АЕ ПО-
МЕНІ КЪ АМЪРЪЧІШНЕ ДЕ ЛЕЦІЪІТА СОЦІЕ А ЛЪІ
ВЪРІК, ПЕНТЪЪ КАРЕ ПРІЧІНЪ ЕА СЕ ШІ СІМ-
ЦЕА НЕІНСТІТЪ ШІ ВЪТЪМАТЪ. — АЧЕСТЪ
ДЕКЪТАРАЦІЕ ФЪКЪ О АМПРЕСІЕ, ПРЕА МАРЕ АН

ДУХЪА ЛЪІ ВЪРІК. ДЕ КЪНД КАТАРІНА
НЪА МАІ ІНТЕРЕЕА, ЕА КРЕДЕА КЪМЪКЪ НИЧІ НЪ
МАІ ЕСТЕ АНДАТОРАТ КЪ НІМІК КЪТЪРЪ АН-
СА. АНЪМА СІМЦІ ДЖНСЪА, КЪМЪКЪ ЛЪІ КЪ-
СЪТОРІА АІ ЕСТЕ О ПЕДЕКЪ. ДОРЪА, ДЕ А
ДЕСЪАЧЕ АЧЕСТЪ АЪГЪТЪРЪ ШРЪОАСЪ ШІ А-
ПОІ А ПЪНЕ ПЕ АНА АН ТРОН, АЛ ТЪР-
ЕЪРА ФОАРТЕ, КЪНД ДЕОДАТЪ ШІ ХОТЪРЕЩЕ,
А СЕ ДЕСЪРЦІ ДЕ КАТАРІНА. АЧЕСТЪ ПАШ
АВЕА КЪ АДЕВЪРАТ МЪАТЕ ПЕДЕЧІ АННАІНТЕА
СА АНСЪ ВЪРІК СЕ АНКРЕДЕА МЪАТ АН РЪВЪ
НА СА РЕАЦІОАСЪ, ДЕ МЪАТЕ ОРІ ДОВЕДІТЪ.
ПЪНЪ КЪНД КЪВЕНІТЕЛЕ ДЕСЪАТЕРІ СЕ ФЪЧЕА
АН ОКІІ ПОРОДЪАЇ, БА ШІ А ВЪРОПЕІ АНТРЕЦІ
ПЕ АЧЕА ТЕМЕІЪ, КЪМЪКЪ О КЪНЪНІЕ КЪ НЕ-
ВАСТА ФРАТЕЛЪІ ТРЕБЪІЕ СЪ ФІЕ ФЪРЪ ПЪ-
ТРЕ, КАТАРІНА СЕ АФЛА ПРЕА ФІРЕЩЕ АН О
СТАРЕ КЪ ТОТЪА РЪШІНЪТОАРЕ ШІ ТРІСТЪ.
РІГА ПРЕКЪРМЪ ТОАТЪ КОНВЕРСАЦІА КЪ ДЖН-
СА, ШІ КЪРТЕНІІ, ШРМЪНД ПІАДА ДОМЪАЇ
ЛОР, О АІПІСІРЪ ДЕ АНКІНЪЧЪНІЛЕ, КАРЕ АКЪ-
МА ІЛЕ ДА АНІІ. АЧЕСТА ШІ АЖЪНСЕ А ТРЕІ
АН ТОТ АЪСТЪА ШНЕІ РЕЦІНЕ, КЪНД АНТЪА-
ЧЕЕА НЕНОРОЧИТЕІ КАТЪРІНЕ НІМІК НЪ ІАЪ РЪ-
МАС, ДЕ КЪТ СІНГЪР НЪМЕЛЕ. ДА ПАЖНСО-
ЛЕ ШІ ЛАКЪРЪМІЛЕ ЕЇ, ВЪРІК РЪСПЪНДЕА РЕЧЕ
ШІ НЕМІШКАТ, КЪ ПЕ ЕА АЛ НЕОДІХНЕЩЕ КОН-
ЦІІНЦА, ПРЕКЪМ ШІ, КЪМЪКЪ ПРІН ДЕСЪРЦІ-
РЕА ДЕ ДЖНСА АМПАІНЕЩЕ О ДАТОРІЕ А СА
КЪТЪРЪ СТАТ, ДЕ А ДА АЧЕСТЪІА ШН МОЩЕ АН
ФІЪ, КЪЧІ КАТАРІНА НЪ НЪСКЪСЕ НИЧІ ШНЪА.

ХОТЪРЪПРЕА ЛА РОМА АНТЪРЪІА ФОАРТЕ,
ШІ ПАПА РЪНДЪІ МАІ ПЕ ШРМЪ, КА ПРІЧІНА
СЪ ФІЕ ЧЕЧЕТАТЪ ДЕ ШН ТРЕКЪНАЛ А СОЛІ-
ЛОР. АЪКЪРЪРІЛЕ, ПРІН АРЕПТЕЛЕ РЕПЛІЧЕ А
КАТАРІНЕІ РЕМАСЕРЪ ШІ АІЧІ, КЪМ АЪ ФОСТ
МАІ ННАІНТЕ ШІ КЪ ХОТЪРЪПРЕА ФЪ ІАРЪШ
ПАПА АНСЪРЧІНАТ, АНСЪ АЩЕПТАРЕА ЛЪІ ВЪ-
РІК ПЕНТЪЪ ШН РЕЪАТАТ ШІЕШІ ПЪРТИНІ-
ТОРІЪ ЕРА ЗЪДАРНІКЪ. АТЪНЧІ ОАМЕНІІ СЪІ

Аї дздръз сфат, ка ачєєа че аңцєлєпчъ-
нєа попєаскъ нъ поатъ, саъ нъ вреа аї да,
сз каътє ла аңцєлєпчънєа мїрєнєаскъ. Яша
джнєа, ла аңчєпътъа анълъї 1531, пє
лжнъз тоатъ ампротївїрєа рєїнєї, аъ а-
дънатъ ън парламент шї ън сзвор дє попї,
ашї ащєрнъ процєсъа сзъ дє дєспърцїрє,
шї тогдєодатъ фъкъ, ка ачєстє адънърї
сз'а къноаскъ шї сз'а дєкїарєзє дє апъ-
рзторїѡ шї кап маї марє а бїсєрїчїї шї
а попїмєї аң Англїа. *) Акъма Внрїк сє
сїмцєа тарє дєстъа а сє пънє аң контръ
къ Папа, шї аң тайнъ сє кънънъз къ Ана
Болеїн, пє карє маї наїнтє о рїдїкасє,
аң ранг дє маркєзъ. Пєстє пъцїн фъкъ
Внрїк кзсзторїа са чєа нєоаъ къноскътъ ла
пъблїк, шї порънчї ка Дръа Cranmer,
пє карє єа а пъсє архїєпїскоп аң Can-
terbury, сз дєа аң процєсъа ачєа дє дє-
спърцїрє о сєнтєнцїє, карє дъпъз дрєптатє
ар, фї трєвъїт а сє фачє аңнаїнтє дє а
дѡа кънънїє. Кранмєр прїн рєстъа сзъ дє
жъдєкзторїѡ дєкїаръ кзсзторїа чєа дїн тъїѡ
дє нєлєуїѡїтъ шї фъръ пътєрє їар кзсзторїа
рїцїї къАна о аңтърї, карє акъма къ тоатъ
помпа, чє сє поатє сокотї, фъ аңкоронатъ
дє рїцїнъ. Спрє о марє вькърїє ааї Внрїк,
Ана аң скърт аї нзскъ о прїнцєсъ, карє
кзпътъ нъмєлє Влїсавєта, шї маї
тързїѡ цїнъ скїптръа къ атъта мърїрє шї
норочїрє. Пънъз аң кътъ мзсъръ фъ ка-
пъа бїсєрїчїї апъсєнє скърєїт прїн ачєст'
паш нєащєптат а аї Внрїк, є ѡшор а гж-
чї, ачєаста сє вєдє шї дє аколо, къмкъ
пєстє пъцїн согї о порънкъз дєла Ро-
ма, карє пє Внрїк аа сїлєа а прїїмї пє
Катарїна лъ сїнє аңдързпт, ка пє о со-

*) Пънъз ла ачєа аң аъ апърат Внрїк бїсє-
рїка католикъ, їар' къ ачєст прїлєж сє
аңтръдъвєз рїформациа шї аң Англїа.

цїє а оалєуїѡїтъ. Дар Внрїк нъ єра бзр-
батъа, карє сз трємърє дє амерїнцърї. Вл
фъкъ Папїї нїщє прєпозїцїї; ачєстє аңсз
нъ фъсєръз прїїмїтє. Дїн ачєа чєас нъ маї
єра нїчї о нздєждє пєнтръ ампъчърїрє. Вн-
рїк, карє маї наїнтє апърасє пє папа аң-
протїва аї Вѡтєр, акъма сѡфєрї сїнъѡр
ка попїмєа сз скрїє ампротїва Папїї.
Парламентъа фъкъ ѡн шїр дє лєуї, прїн
карє тоатъ пътєрєа Папїї аң Англїа фъ
сърпатъ, тоатє вєнїтърїлє чє лє авєа єа
дїн ачєа царъ і сє опрїръ шї тоатъ ко-
мънїкацїа къ джнєа сє тзїє. Парламен-
тъа прєскрїсє тътърор сѡпъшїлор бїсєрїчєшї
шї мїрєнєшї ѡн жързмант, прїн карє єї
пє рїга аа кънощєа кап а бїсєрїчїї, їар
пє Папа нїмїк нъ'а цїнєа маї мълат дє
кът єпїскоп а єпархїєї салє романє. ѡн
артїкол дє сѡкчєсїє*) дєкїаръ кзсзторїа къ
Ана Болеїн дє лєуїѡїтъ шї прънчїї дїн
ачєа кзсзторїє дє лєуїѡїцї; фїїа Катарїнєї-
прїнцєсса Марїа, сз фїє дєпъртатъ дєла
трон.

Съпърарєа пєнтръ атътєа нєдрптъцїрї
аңфржнєє їнїма нєнорочїтєї Катарїнє. Вл
мърї ла аңчєпътъа анълъї 1535 аң аа
чїнчїзъчїлє аң а вїєцїї салє, дъпъз чє маї
аңтъї аъ скрїє рїцїї о єпїстолъ пайнъ дє
фръцєзїмє, къ карє аа їартъ пєнтръ тоатє
нєдрєптъцїлє, єї фъкътє шї аї рєкомъндъ
пє фїєса Марїа. Внрїк фъ прїн ачєаста
мїшкат пънъз ла аакръмї, шї поатє фї къ
астъдатъ нъ'шї пътєа сзъпжнї нєодїхна
кѡнцїїнцїєї салє, карє єа маї мълатї оаъ
сїмцїт.

Ana Boleyn і пє ачєаста врємє, кънд
рїга сє аңкърєкасє аджнк аң трєбї бїсєрї-
чєшї шї рєлїцїоасє, аңкъ аңчєпъ а прї-

*) Ёрмарє ла трон.

чѣпе о рзччалз а сімце мінтелор лѣї вѣрїк шї онестаторнїчїе а аморѣ лѣї ачелѣїашї. Ачѣа інімз, каре анчѣтасѣ а фї кредїнчюасз Карарїнеї пентѣѣ яна, акѣма се лѣпѣдз шї де ачѣаста. Іѣтеле, не нѣдѣсплекатѣл карактер а лѣї вѣрїк, аплѣкарѣа са кѣтрѣ неатѣрнаре шї кѣтрѣ ѣрїсїрѣа тѣтѣрор лѣїлор, ал фѣкѣрѣ пѣтѣ пѣцїн а се пѣрта шї кѣтрѣ адоа соцїе а са кѣ непѣсарѣ. Врѣшмашїї єї прїченѣрѣ фюартѣ кѣрѣнд ачѣастѣ скїмбарѣ ненорочїтѣ, шї авѣа пѣзчѣре а фачѣ десїнарѣа шї маї марѣ, фїїнд кѣ вѣдѣа, кѣ єї нѣдѣ а се тѣмѣ нїчї де о прїмѣждїе, слобозѣндѣсе ан асѣфѣлїѣ де їнтрїцї мѣщешѣїтѣ. Рѣїїна нѣкѣсѣ ѣн прѣнк морт, шї вѣрїк антрѣ фѣрвїнѣа са дорїрѣ де а добѣндї ѣн мощѣан партѣ вѣрѣвѣаскѣ, вѣзѣндѣсе асѣдѣатѣ аншѣлат, кѣ дѣхѣл сѣѣ, пѣ кѣт фѣрвїнѣтѣ, пѣ атѣта сѣперѣстїцїос, лѣснѣ се пѣкѣз, пѣнтрѣ ачѣа ненорочїрѣ а шї рѣсѣѣна асѣпра мамѣї. Ансѣ чѣл маї де фѣрѣнѣтѣ мїжлук, кѣ карѣ врѣшмашїї рѣїїнѣї се олѣжїрѣ спрѣ а анѣтѣрѣтѣ пѣ вѣрѣватѣл єї, єра — жалѣѣїа *). Яна авѣа дѣла натѣрѣ ѣн аѣр вѣсѣл, кѣ карѣ се ансоцѣа шї о ѣшѣрїмѣ а мїнцїї, чѣ пѣ дѣнса о фѣчѣа кѣтѣ одатѣ а шї ѣїта де позїцїа са. Вѣѣкѣцїа, карѣ о прїїмїсѣ єа ла кѣртѣа францозаскѣ, лї прїчїнѣїа грѣтѣтѣ антрѣ пѣзїрѣа рѣїлор шї стрѣнселор цѣрїмонїї єнглѣзѣїї. Маї мѣлат дѣшартѣ дѣкѣт сѣмѣацѣ, лї пѣзчѣа а фачѣ, ка чѣї дїн прѣїїѣрѣл дѣнсѣї сѣ сімцѣ антїпѣрїрѣа фѣрѣмѣсїцїї єї. Яша дѣр ла єа се аѣѣна мѣлцї оаменї вѣсѣлї, ла карѣ тонѣл де конвѣрсѣцїе анчѣтѣ а фї сілїт шї рѣчѣ, а дѣкѣ єнглѣзскѣ, чї єа се прѣфѣкѣ ан тон де конвѣрсѣцїе маї сѣїїн

маї іовїал, а дѣїз маї францозскѣ. Яїчї нѣ маї пѣтѣа нїмїнї а се анѣїнѣа кѣ прѣрогѣтївѣ кѣ є де неам шї де фамїліе марѣ, стрѣлѣчїтѣ, вѣкѣ, вогатѣ. Тоатѣ ансѣ кѣрѣѣа антрѣ хотарѣлѣ моралїтѣцїї шї а вѣнѣї кѣвїїнцїї. Вѣрїк єра кѣ трѣвї, прѣкѣм шї кѣ десѣѣтѣрї нѣдѣмѣрїтѣ кѣ мѣлат маї ампрѣїїѣрат, де кѣт сѣ поатѣ прївѣгѣа асѣпра пѣртѣрїї нѣвѣгѣтї салѣ, карѣ шї аѣарѣ де ачѣа і се спѣлѣсѣ дїн ініма лѣї. Ансѣ пїсма шї рѣїнцѣ сѣдїрѣ сѣмѣїнцѣа не мѣпѣзѣїрїї, шї некѣрѣматѣлѣ пѣрѣ шї шоптїрї нѣ шї грѣшїрѣ сконѣл асѣпра пѣтїмашѣлѣ сѣфлѣт а рїїї. Прїн ачѣа, кѣмкѣ нѣвѣстѣ са аѣ пѣтѣт а ѣїта де сїнѣ аша де мѣлат, єра вѣтѣматѣ сѣмѣцїа лѣї; іар' кѣ єа доар' с'ар фї слобозїт шї пѣнѣ ла прїѣтїнїї вѣрѣнїчѣ де пѣдѣансѣ, ачѣаста дѣцїпѣтѣ тоатѣ а лѣї жалѣѣїе, карѣ ансѣ фѣрѣ андоїалѣ нѣ єра нѣкѣтѣ дїн аморчї дїн — сѣмѣцїе. Аморѣа лѣї єра анфїпѣт дїн ноѣ асѣпра алѣї персѣанѣ, асѣпра ѣнѣї тїнѣрѣ дамѣ де кѣртѣ а рѣїїнѣї. Ва сѣ нѣмѣа Joana Seymour — о фѣрѣмсѣцѣ рѣрѣ, дѣсѣвѣрїтѣ. Де алтмїнтрѣлѣа ачѣаста єра ѣна дїн ачѣлѣ фїїнцѣ, карѣ нїчї сѣїнт рѣчї нїчї калдѣ, нїчї вѣнѣ нїчї рѣлѣ. Рѣлїцїозїтѣтѣа лѣї вѣрїк ѣрѣа апѣкѣтѣрїлѣ нѣлѣїїтѣ, єа вѣрѣ, ка персѣанѣ пѣ карѣ о іѣвѣа, сѣ о лїѣз шѣшї де нѣвѣстѣ. Іатѣ дїн карѣ прїчїнѣ єра єа аша а пѣкѣат а прїїмї кѣ сѣтѣ тот чѣ спѣнѣа врѣшмашїї анѣї дѣспрѣ дѣнса. Яша асѣпра капѣлѣї вїѣтїї рѣїїнѣї сѣ рїдїкѣ о фѣртѣнѣ, карѣ єї нѣї трѣкѣсѣ вѣрѣдатѣ прїнѣнд. Іѣсѣїрѣа чѣа дїн тѣїе сѣ анѣїнѣ пѣз кѣ прїлѣжѣл ѣнѣї тѣрнѣр де кавалѣрї, карѣ ал аѣдѣсѣ рїга ла 1, Маїѣ 1536 ан Грѣнїч. (Ва ѣрма.)

*) Ромѣнѣл ѣїчѣ ла жалѣѣїе, тѣмѣрѣ.

*Nu se poate**)

КЪЩЕТАМ ОДИНОАРЪ
 КЪ ЗРЧИТА ДЪ РЖНАДИТ,
 ДЕ ТИНЕ А МЕА СОРОАРЪ
 СЪ РЪМЖИЪ НЕДЕСПЪРЦИТ,
 АН НЪКАЗЪРІ, АН ДЪРЕРЕ:
 КА ШІ'Н БІНЕ ШІ'Н АВЕРЕ.

КІНЪА ТЪЪ ЗІЧЕАМ КЪ ПОАТЕ
 ОРІ КЖНД СЪ'МІ ДЕА АЖЪТОРІЪ,
 СЪ'МІ АНСЪФЛЕ АНТЪЪ ТОАТЕ
 ЫН ДЪХ ВІЪ МЖНГЪІТОРІЪ;
 ФАЦА'ЦИ БАЖНДЪ'Н КЪЪТАРЕ,
 О ЦІНЕАМ ДЕ РЕКЪВНАРЕ.

ОКІІ ТЪІ КА ДОАЗ СТЕЛЕ
 НЕГРІ, ФЪКЪЦИ ДЕ ІЪБИТ,
 ДЕА СТОАРЧЕ ЛАКЪМІ ДЕ ЖЕЛЕ
 ШІ ДІН ЧЕА МАІ АМПЕТРІТ,
 АМІ ДЪДЕА НЪДЕЖДЕ ВІЕ,
 КЪ ВОР КЖНДВА А МЕІ СЪ ФІЕ.

РЕІСБИТ ДЕ ВАЛЪРІ ГРЕЛЕ,
 ОРІ ДЕ ВЪРЪМАШІ АПЪСАТ,
 АН БРАЦЪА ІЪБИТЕІ МЕЛЕ
 М'АШІ ФІ СОКОТИТ СКЪПАТ;
 ЫН КЪВЖНТ ДІН А ЄІ ГЪРЪ
 ЯР ФІ ЦЕРС ГЖИДЪА ДЕ ЗРЪ.

ДАР ВЪЗЪ, КЪ ТІРАНА СОАРТЕ
 Ш'АЪ ПРОПЪС А М'АПЪСА.
 ВЪЗЪ, КЪ НЪМАІ ДЪПЪ МОАРТЕ
 НЕ ВОМ ПЪТЕА 'ИПРЕЪНА;
 АХ АТЪНЧІ СКЪМПА МЕА ЗЖНЪ!
 НІМІК ПОАТЕ А СОРЦИІ МЖНЪ.

*) АН НЪМЪРЪА 12 ФАЦА 95 АН ЛОК ДЕ:
 МЪСТРАРЕА ЧІТЕЩЕ МЪСТРАРЕ.

АІЧІ ЛЕУЕА ШІ ВЪРЪМАШІ
 ІЪБИРЕА НЕАЪ ТЪРЪВРАТ,
 НЕ РЪБЕДЖНД КА ПЪТИМАШІ
 СЪ СЕ ІЪБЕАСКЪ КЪРАТ;
 ІАР' АКОЛО НЪ СТЪРЪБАТЕ
 ЫРЪ, ПІСМЪ, РЪЪТАТЕ.

АША ДАР' ФІІ ТЪ'Н КРЕДІНЦЪ,
 КЪ ЄЪ ТОТ ВОІЪ ФІ АЛ ТЪЪ,
 ДЕ НЪ'МІ Є ШІ КЪ ПЪТИНЦЪ,
 СЪ ТЕ СТЪРЖНГ ЛА ПЕНТЪА МІЪ,
 ПЪНЪЗ ВОІЪ ТРЕЧЕ ПРІН МОАРТЕ
 ДА МАІ ФЕРІЧИТЪ СОАРТЕ.

АДІО! МЪ ДЪК СЪ ФАК КАЛЕ,
 ЫНАЕ'Н ВЕЧІ СЪ ВІЕЦЪІМ,
 АН АЧЕА ФРЪМОАСЪ ВАЛЕ
 ЧЕ ПАРАДИС*) О НЪМІМ;
 ВІНО ШІ ТЪ ДЪПЪ МІНЕ,
 АКОЛО КРЕД КЪІ МАІ БІНЕ. А. М --НЪ.

АНЦІИИЦА РЪ ДІТЪРАРЪ.

ДА Д. ІОСИФ РОМАНОВ СЕ МАІ АФЛЪ ДЕ
 ВЖНЗАРЕ: МЕДИТАЦІІ РЕЛІЦИОАСЕ, ТРАДЪСЕ ДЕ
 Д. ГАБРИЛ МЪНТЕАН ПРОФЕСОР ЛА СЕМІНАРІЪ
 СФ. ЕПІСКОПІІ БЪЗЪЪ, ТІПЪРІТЕ ЛА 1859:
 ПРЕЦЪ ЛЕІ 9.

ДЕСКРІЕРЕА КЪ АМЪРЪНТЪА АСЪПРА АШЪ-
 ЗЪМЖНТЪАШІ ДЕ КЪРЪ КЪ АПЪ РЕЧЕ, ШІ АСЪ-
 ПРА МОДЪАШІ ДЕ ТЪМЪДЪІРЕ АЛЪІ ПРІСІНЦ
 ДЕЛА ГРЕФЕНБЕРГ, ТЪАМЪЧИТЪ ДІН НЕМЦЕЩЕ
 ДЕ КАРОЛ МЪНДЕ, ШЪА. ТІПЪРІТЪ ЛА АНЪА
 1840, ПРЕЦЪ ЛЕІ 8.

*) РАІЪ.